

Original Article

Impact of Motivational Climate on Student Achievement in Sport: A Social Cognitive Theory Perspective

Sahar MohammadZadeh^{1*} , Leyli Alizadeh²

1. Assistant Professor, Sport Sciences Department, Humanity Faculty, Damghan University, Damghan, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Sport Science, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

Received: 04/08/2023, Revised: 03/10/2023, Accepted: 23/11/2023

Abstract

Purpose: Motivation is a crucial aspect of students' education, and numerous research studies have highlighted its importance in the educational system. This research aimed to explore the relationship between the motivational climate and sports achievement among high school students, using the perspective of social cognitive theory.

Methods: A descriptive correlational method was employed for this research. The statistical population consisted of all high school students in Meshgin Shahr city. A sample of 408 individuals was selected through cluster sampling. Questionnaires on the motivational climate in physical education classes and sports achievement were used to collect data. Descriptive analysis, correlation, gender multivariate, linear regression, and confirmatory factor analysis were conducted on the data using SPSS software version 21, with a significance level of 0.05.

Results: The results revealed a significant positive correlation between task orientation and self-orientation. A significant difference in sports success was observed between girls and boys. Furthermore, a positive relationship was found between the motivational climate and sports success levels.

Conclusion: In conclusion, 3% of students expressed concern about making mistakes, while 1.4% anticipated teacher promotion. It can be inferred that the motivational climate in physical education classes plays a vital role in predicting sports achievement for both male and female students.

Keywords: Motivation, Task-Oriented Climate, Ego-Oriented Climate, Achievement in Sport.

*Corresponding Author: Sahar MohammadZadeh, Tel: +98-9141576814, E-mail: s.mohammadzadeh@du.ac.ir

How to Cite: Mohammadzadeh, S., Alizadeh, L. Impact of Motivational Climate on Student Achievement in Sport: A Social Cognitive Theory Perspective. *Sports Psychology*, 2024; 16(2): 208-226. In Persian

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract Background and Purpose

Physical education in schools is perhaps the most effective area for increasing physical activity participation in children and adolescents because its primary goal is to engage in physical activity and includes all age groups of youth. Physical education in schools plays an important role in the socialization process to encourage students towards physical activity throughout life, as it has the potential to provide a positive physical activity experience for all students. Therefore, numerous studies have been conducted in this area, and their results indicate a positive relationship between sports activity and physical, mental, and well-being benefits. These benefits lead to an improvement in the quality of life, better feelings, and motivation for activity in adolescents because individuals in this stage of life are easily influenced by their environment, and their behavioral patterns are solidified.

One of the topics that have sparked increasing interest among researchers in the field of physical education and sports science in the past decade is the study of the motivational climate that teachers create in their classes. Motivation is considered one of the most important factors related to commitment to physical activity during childhood and adolescence. Therefore, physical education teachers play a crucial role in developing motivation toward physical activity by creating and maintaining a perceived social and psychological climate among students using various

teaching methods. The motivational climate is one of the key factors influencing individual motivation. It can be defined as a social environment, such as a classroom or sports team, that may encompass desirable and undesirable behaviors. Motivation is an essential factor for effort and strengthening intentional behaviors in humans to achieve a goal. Additionally, in most human activities, this psychological factor is of crucial importance, but its level and type may vary. The current study aims to investigate the relationship between perceived motivational climate and achievement goals in physical education classes and their relationship with progress goals in adolescent students based on the cognitive-social theory approach.

Materials and Methods

This research is descriptive and correlation-based. Information was collected in the field using questionnaires. The population of the present study consisted of all first-year high school students in Meshginshahr County. A total of four hundred and eight students (200 male students and 208 female students) were selected as a sample group through cluster sampling. Questionnaires on the motivational climate in physical education classes and sports achievement were used to collect data. Descriptive, correlation, gender-based multivariable analysis, linear regression, and confirmatory factor analysis were performed on the data with a significance level of 0.05 using SPSS version 21 software. The research was conducted as

follows: after obtaining consent from school managers and coordinating with sports teachers, the research objective was clarified to them. Following an explanation of the physical education class program, a random sample was selected from four schools. The physical education teacher of each school explained the questionnaire completion process to the participants. Then, the questionnaires were given to the students and collected within 30 minutes. The data collection process took about one week.

Results

The results revealed a significant positive correlation between task orientation and self-orientation. A significant difference in sports success was observed between girls and boys. Furthermore, a positive relationship was found between the motivational climate and sports success levels.

Conclusion

Based on the results obtained from this research, it can be said that the climate created in physical education classes, if task-oriented, can lead to high levels of motivation in students and result in progress in sports, as well as reduce disinterest in physical education classes. Creating a mastery-oriented environment by the teacher leads to the development of intrinsic motivation, meaning an internal desire to perform exercises and understand the value of physical activity, and as a result, students will participate more eagerly in physical education classes.

Funding

This study received no funding from public, commercial, or non-profit organizations.

Authors' Contributions

All authors participated in designing, implementing, and writing all parts of the present study.

Conflicts of Interest

The authors declared no conflict of interest.

نوع مقاله: پژوهشی

تأثیر جو انگیزشی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش: دیدگاه نظریه شناختی اجتماعی

سحر محمدزاده^{۱*}، لیلی علیزاده^۲

۱. استادیار رفتار حرکتی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه دامغان، دامغان، ایران.
۲. استادیار، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۳، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۷/۱۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۰۲

چکیده

هدف: انگیزش یک جنبه کلیدی و اساسی در آموزش دانش‌آموزان است و تاکنون پژوهش‌های متعددی اهمیت دانش‌آموزان با انگیزه را برای نظام آموزشی نشان داده است. هدف از پژوهش حاضر، تأثیر جو انگیزشی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش از دیدگاه نظریه شناختی اجتماعی بود.

روش‌ها: این پژوهش به روش توصیفی از نوع همبستگی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان مشگین‌شهر بود که ۴۰۸ نفر به عنوان نمونه تحقیق به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه‌های جو انگیزشی کلاس تربیت‌بدنی و موفقیت در ورزش استفاده شد. برای بررسی داده‌ها، تحلیل‌های توصیفی، همبستگی، چندمتغیره جنسیتی، رگرسیون خطی و تحلیل عاملی تاییدی و سطح معناداری ۰/۰۵ و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین جهت‌یابی تکلیف و جهت‌یابی خود ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. بین موفقیت ورزشی دختران و پسران اختلاف معناداری وجود دارد؛ بین جو انگیزشی و میزان موفقیت ورزشی ارتباط مثبت معناداری مشاهده شد. همچنین نگرانی درباره اشتباه سه درصد و ترفیع معلم ۱/۴ درصد را پیش‌بینی می‌کنند.

نتیجه‌گیری: بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که جو انگیزشی کلاس تربیت‌بدنی عاملی مهم و پیش‌بینی‌کننده پیشرفت در ورزش برای دانش‌آموزان دختر و پسر است.

واژه‌های کلیدی: انگیزش، جو تکلیف‌محور، جو خودمحور، موفقیت در ورزش.

*Corresponding Author: Sahar MohammadZadeh, Tel: +98-9141576814, E-mail: s.mohammadzadeh@du.ac.ir

How to Cite: Mohammadzadeh, S., Alizadeh, L. Impact of Motivational Climate on Student Achievement in Sport: A Social Cognitive Theory Perspective. *Sports Psychology*, 2024; 16(2): 208-226. In Persian

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

تربیت بدنی در مدرسه احتمالاً مؤثرترین زمینه برای افزایش مشارکت فعالیت بدنی در کودکان و نوجوانان است زیرا عمده‌ترین هدف آن مشارکت در فعالیت بدنی بوده و تمام گروه‌های سنی جوانان را شامل می‌شود. درس تربیت بدنی در مدرسه، نقش مهمی در فرایند اجتماعی شدن به‌منظور برانگیختن دانش‌آموزان به سمت فعالیت بدنی در طول زندگی ایفا می‌کند، زیرا این پتانسیل را دارد که تجربه فعالیت بدنی مثبت را برای همه دانش‌آموزان فراهم کند (۱). از این‌رو پژوهش‌های متعددی در این زمینه انجام گرفته است که نتایج آن‌ها حاکی از ارتباط مثبت فعالیت ورزشی و مزایای جسمانی، روانی و بهزیستی است. این مزایا منجر به بهبود کیفیت زندگی، احساس بهتر و انگیزه فعالیت در نوجوانان می‌شود چرا که فرد در این دوره از زندگی خود به‌راحتی تحت تأثیر محیط قرار گرفته و الگوی رفتاری وی تثبیت می‌شود (۲).

یکی از موضوعاتی که در حیطه تربیت بدنی و علوم ورزشی در دهه گذشته گرایش بیش از پیش محققین را برانگیخته است مطالعه جو انگیزی است که معلمان در کلاس‌های خود ایجاد می‌کنند. انگیزش یکی از مهمترین فاکتورهای مربوط به تعهد در فعالیت بدنی در طول دوران کودکی و نوجوانی محسوب می‌شود (۳). بنابراین، معلمان تربیت بدنی نقش مهمی در توسعه انگیزش به‌سوی فعالیت بدنی از طریق ایجاد و حفظ جو روانی و اجتماعی ادراک شده توسط دانش‌آموزان با به‌کارگیری روش‌های مختلف آموزشی و تعلیمی دارند.

جو انگیزی از جمله عوامل مهم اثرگذار بر انگیزش افراد است. جو انگیزی بنابر تعریف به یک جو اجتماعی، مانند کلاس درس یا تیم ورزشی که ممکن است دربرگیرنده رفتارهای مطلوب و نامطلوب باشد، اطلاق شود. در واقع انگیزش عامل مهمی جهت تلاش و تقویت رفتارهای ارادی انسان برای رسیدن به هدف است. همچنین در بیش‌تر فعالیت‌های انسانی این عامل روانی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است ولی میزان و نوع آن ممکن است متفاوت باشد (۴). بنابراین آگاهی از اینکه چرا بعضی افراد انگیزش بالایی برای دستیابی به اهداف خود دارند و برخی دیگر فاقد این انگیزش‌اند، حایز اهمیت است (۵). جو انگیزی که توسط افراد مهم (مثل والدین، مربیان و معلمان) ایجاد می‌شود، دو رویکرد غالب دارد: یک جو تکلیف-محور (با تبحر) و یک جو خود-محور (یا عملکردی). افرادی که تکلیف-محور هستند اجرای تکلیف پیش رو مسئله اصلی است و موفقیت بر اساس یادگیری و پیشرفت فردی ارزیابی می‌شود. این افراد تلاش زیادی را در مقابل چالش‌ها حتی معمولی اعمال کرده و سعی می‌کنند همه توانایی بالقوه خود را نشان دهند. در سوی مقابل، افراد خود-محور هستند که عملکرد و تلاش خود را با دیگران مقایسه می‌کنند. این افراد تمایل دارند تا با اعمال کمترین تلاش به موفقیت دست پیدا کنند (۶).

جو انگیزی عنصر کلیدی نظریه هدف موفقیت نیز است و به ادراک روانی موقعیتی اشاره دارد که اهداف ما را هدایت می‌کند (۷). در دو دهه گذشته گسترده‌ترین نظریه‌های مورد استفاده تحلیل فرایندهای انگیزی در

تأثیر جو انگیزی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش ...

زمینه‌های ورزشی و آموزشی کودکان و نوجوانان، نظریه هدف موفقیت بوده است (۸). این نظریه همچنین شامل عوامل اجتماعی و شناختی می‌شود که هر دو بر انگیزش تاثیر می‌گذارد. جهت‌یابی هدف در نظریه هدف موفقیت، فاکتورهای شناختی و دو دیدگاه هدف یعنی تکلیف (دیگر ارجاعی) و ایگو (خود ارجاعی) را در برمی‌گیرد و ملاحظه می‌شود که افراد در موقعیت‌های موفقیت‌تمایل دارند شایستگی را نشان دهند. در واقع یکی از اهداف پارامترهای خود ارجاعی (تشخیص موقعیت تکلیف) و دیگری با پارامترهای مقایسه اجتماعی یا رقابتی (تشخیص موقعیت خود) در ارتباط است. این جهت‌یابی‌ها با این عوامل مرتبط است: که موفقیت چگونه ادراک شده، شایستگی چگونه ارزیابی شده و همچنین به تفاوت‌های مهم در رفتار مربوط می‌شود. آنچه مد نظر است این است که وقتی دانش‌آموز روی اهداف تکلیف‌محور تمرکز می‌کند، منجر به الگوی انگیزی سازگارتری می‌شود، صرف نظر از اینکه او ادراک شایستگی پایین یا بالایی داشته است (۹). مطالعات مختلف در حوزه ورزش‌های گوناگون نشان داده است که سازگاری هدف یا اهداف دیگر نتایج رفتاری، انفعالی و شناختی متناسب با انگیزش برای افراد ایجاد می‌کند (۱۰).

بر اساس ادبیات جهت‌گیری‌های هدف، افراد تلاش می‌کنند تا از طریق اتخاذ دو هدف متمایز، شایستگی خود را در زمینه‌های موفقیت نشان دهند. هنگامی که ارزیابی عملکرد براساس استانداردهای هنجاری باشد، یعنی زمانی که موفقیت و شکست در مقایسه با عملکرد

دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، دوره ۱۶، شماره ۲

۲۱۳

دیگران تعریف شود، جهت‌گیری خود هدف اتخاذ می‌شود. متناوباً، زمانی که بر اساس پیشرفت شخصی و معیارهای یادگیری، جهت‌گیری هدف تکلیف مد نظر باشد، ارزیابی عملکرد به خود ارجاع داده می‌شود. با این حال، افراد تکلیف محور تلاش و توانایی را متمایز از هم نمی‌دانند و معتقدند که پیشرفت از طریق تلاش، مستلزم توانایی است. به‌طور خاص، مطالعه جهت‌گیری‌های هدف به درک علل، پیشرفت و پیامدهای رفتار با انگیزه مربوط می‌شود تا میزان انگیزه (۱۱). مطابق نظر ویلدنبرگ و همکاران، کلاس‌های تربیت بدنی نقش اساسی در ترویج فعالیت بدنی، تقویت مشارکت ورزشی و پرورش قدردانی مادام‌العمر از آمادگی جسمانی و بهزیستی در بین دانش‌آموزان ایفا می‌کند (۱۲). اهمیت جو کلاس درک شده در محیط‌های تربیت بدنی با تأثیر بالقوه آن بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش مورد تأکید قرار می‌گیرد. پیشرفت در ورزش نه تنها شامل توانایی بدنی، بلکه توسعه مهارت‌های مرتبط با ورزش، خودکارآمدی و قدردانی از ارزش‌های کار گروهی، پشتکار و هدف‌گزینی است. این دستاوردها به نوبه خود به بهزیستی کلی جسمی و روانی دانش‌آموزان کمک می‌کند.

نظریه‌های شناختی اجتماعی اخیر در مورد انگیزش پیشرفت بدین‌منظور به‌کار گرفته شده است: الف) برای تعیین ارتباط متقابل بین جهت‌گیری‌های هدف کودکان و باورهای موفقیت در ورزش، ب) برای بررسی تطابق بین ابعاد هدف-باور و علاقه و لذت کودکان از فعالیت‌های ورزشی، نظریه جهت‌گیری‌های هدف

پیش‌بینی می‌کند که تبحر محور انگیزه درونی را تسهیل می‌کند. در تبحر محور، تمرکز بر روی تکلیف به خاطر خود است نه به عنوان وسیله‌ای برای رسیدن به هدف (۱۳). پاپیونا رابطه بین جو انگیزشی و معیاری از انگیزش درونی را بررسی کرد. او دریافت که ادراک‌های دانش‌آموزان از جهت‌گیری تسلط کلاسی، حتی پس از تقسیم شایستگی ادراک شده، پیش‌بینی‌کننده خوبی برای انگیزه درونی است (۱۴).

در مورد فرآیندهای انگیزشی در زمینه‌های تربیت‌بدنی، پژوهش‌های کمی منتشر شده است، اگرچه ادبیات در مورد کودکان در ورزش داوطلبانه نسبتاً گسترده‌تر است. به‌عنوان مثال، در ورزش و تربیت‌بدنی (PE) دودا، فاکس، جاکولا دریافتند که جهت‌گیری تکلیف با این باورها مرتبط است که موفقیت در ورزش بیش‌تر به دلیل تلاش و همکاری است تا توانایی، در حالی که کودکان خود محور توانایی را به‌عنوان تعیین‌کننده اصلی موفقیت می‌دانند. به‌طور مشابه، از آنجایی که اهداف خود و تکلیف تا حد زیادی با هم ارتباط ندارند، موریکا و همکاران دریافتند که جو انگیزشی بر انتخاب هدف ورزشی و موفقیت در آن نقش مهمی را ایفا می‌کند. در این راستا، متقیان، پاشا شریفی و میرهاشمی در نتایج پژوهش خود به اهمیت اساسی نقش جو کلاس در انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان تاکید کردند (۱۵). ارزیابی ادراک از جو کلاسی، در رشته‌های تربیت‌بدنی و سایر حوزه‌های درسی در مدارس، برای فهم بیش‌تر ما از فرآیندهای انگیزشی مهم است. همچنین ممکن است بر نحوه

مداخلات ما راهنمای خوبی باشد، مانند تغییرات در شیوه تدریس که برای تغییر جو کلاس طراحی شده است. درک نقش جو کلاس ادراک شده در شکل دادن به پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش یک کار چند وجهی است. برای بررسی جامع این رابطه، ضروری است که آن را از دریچه تئوری هدف پیشرفت تحلیل کنیم. نظریه هدف پیشرفت که در حوزه روانشناسی آموزشی توسعه یافته است، چارچوبی را برای بررسی اینکه چگونه اهداف و ادراک افراد از موفقیت بر انگیزه و رفتار آنها تأثیر می‌گذارد، ارائه می‌دهد. در زمینه تربیت‌بدنی و ورزش، این نظریه بین دو نوع اصلی اهداف پیشرفت تمایز قائل می‌شود: اهداف تبحر (آموزش محور) و عملکرد (من محور). اتخاذ این اهداف به نوبه خود می‌تواند بر انگیزه، تلاش و پشتکار دانش‌آموزان در فعالیت‌های مرتبط با ورزش تأثیر بگذارد.

آدا، و همکاران (۱۶) مطالعه‌ای در زمینه کلاس‌های تربیت‌بدنی انجام دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که جو تبحر محور نقش بسزایی در مشارکت دانش‌آموزان در تربیت‌بدنی دارد. در تحقیقی دیگر، جو تبحر محور با بازیکنانی مرتبط بود که با بی‌انگیزگی کمتر، اعتماد به نفس بالاتر و تمایل بیشتری به انجام فعالیت‌های بدنی داشتند. برعکس، جو خود محور با سطوح بالاتری از انگیزه بیرونی مرتبط بود. این تحقیق بر اهمیت مربیان در ایجاد جوی تبحر محور که مشارکت ورزشکاران را ترویج می‌کند، تاکید کرد (۱۰). با توجه به اهمیت دانش‌آموزان با انگیزه برای سیستم آموزشی (۱۷) و

دامنه سنی دانش‌آموزان ۱۲ تا ۱۶ سال (میانگین=۱۳/۶۳ و انحراف معیار=۱/۶۴) بود. برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات مورد نظر از دو پرسش‌نامه بر مبنای مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) استفاده شد.

ابزار گردآوری داده‌ها

پرسش‌نامه مقیاس جو کلاس تربیت بدنی (PECCS): این پرسش‌نامه ۲۵ موردی دارای شش مولفه است: ۱- جهت‌یابی تسلط کلاسی ۲- جهت‌یابی تسلط پیشرفت معلم ۳- حمایت معلم ۴- جهت‌یابی عملکرد کلاسی ۵- نگرانی درباره اشتباه ۶- ادراک انتخاب (۲۰). زیر مقیاس‌ها در بعد تبخیر (به چهار فاکتور (جهت‌یابی یادگیری کلاسی، یادگیری ترفیع معلم، حمایت معلم و انتخاب دانش آموز) و در بعد عملکرد به دو فاکتور (جهت‌یابی رقابت کلاسی و نگرانی درباره اشتباه) اشاره می‌کند.

مقیاس جوانگیزش ادراک شده کلاس تربیت بدنی **بیدل و همکاران**: جهت سنجش مولفه‌های جو ادراک شده تبخیرمحور و عملکردمحور از مقیاس جوانگیزش ادراک شده کلاس تربیت بدنی بیدل و همکاران استفاده شد (۲۰). این پرسش‌نامه ۲۵ گویه دارد که براساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای از "یک" کاملاً مخالفم تا "پنج" کاملاً موافقم تنظیم شده است و دو بعد تبخیرمحور و عملکردمحور را می‌سنجد. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش حاضر برای بعد تبخیر محور ۰/۸۰ و بعد عملکرد محور ۰/۷۲ به‌دست آمد. برای

تأثیر جو انگیزشی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش ...

اذعان به اینکه انگیزه یک پیش نیاز اساسی برای فعالیت های ورزشی است (۱۸)، مطالعه جو انگیزشی در تربیت بدنی نوجوانان از اهمیت بالایی برخوردار است. این امر به دلیل پایین بودن میزان فعالیت بدنی در این گروه سنی بسیار مهم به نظر می‌رسد (۱۹). بنابراین، پژوهش حاضر به دلیل کمبود پیشینه های پژوهش در زمینه ی بررسی ارتباط جو انگیزشی ادارک شده با اهداف پیشرفت به بررسی جو تبخیرمحور و عملکرد محور در کلاس‌های تربیت بدنی و ارتباط آن با اهداف پیشرفت در دانش‌آموزان نوجوان بر اساس رویکرد تئوری شناختی- اجتماعی (هدف پیشرفت) پرداخته است. با توجه به اینکه، ارتباط بین اهداف و باورهای پیشرفت و پیامدهای انگیزشی آن‌ها در بین دانش‌آموزان مورد بررسی قرار نگرفته است، هدف پژوهش حاضر بر ارتباط جو انگیزشی کلاسی با ابعاد پیشرفت با توجه به دیدگاه نظریه شناختی اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد.

روش پژوهش

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. اطلاعات به‌صورت میدانی و با استفاده از پرسش‌نامه گردآوری شده است.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانش‌آموزان دوره نوبت اول متوسطه شهرستان مشگین‌شهر تشکیل می‌دادند. تعداد چهارصد و هشت (۴۰۸) دانش‌آموز (۲۰۰ دانش‌آموز پسر و ۲۰۸ دانش‌آموز دختر) به‌صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای به‌عنوان گروه نمونه انتخاب شدند.

چهار مدرسه انتخاب شد. شیوه تکمیل پرسش‌نامه با همکاری معلم تربیت بدنی هر مدرسه برای شرکت کنندگان در تحقیق توضیح داده شد. سپس پرسش‌نامه‌ها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و در عرض ۳۰ دقیقه گردآوری شد. فرایند جمع‌آوری داده‌ها حدود یک هفته به طول انجامید.

تحلیل آماری

در بخش تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) برای خلاصه کردن داده‌ها استفاده شد. همچنین، از همبستگی پیرسون برای بررسی روابط بین تمامی متغیرهای تحقیق و رگرسیون خطی گام به گام و نمودار پراکنش برای بررسی ارتباط بین جو کلاس تربیت بدنی و پیشرفت در تربیت بدنی استفاده شد. تمامی آزمون‌های آماری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۱ صورت گرفت.

ملاحظات اخلاقی

پژوهش حاضر به شناسه IR.DU.REC.1402.006 در کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه دامغان مورد تایید قرار گرفته است. با توجه به این که کل روند پژوهش حاضر براساس پرسش‌نامه‌های ذکر شده است، ملاحظات اخلاقی انجام شده در این راستا، به کسب اجازه از مدیریت اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل و ریاست آموزش و پرورش شهرستان مشگین‌شهر و مدیریت مدرسه‌های دخترانه و پسرانه مورد نظر و نیز رضایت خود دانش‌آموزان برای تکمیل کردن پرسش‌نامه‌ها محدود شده است.

تعیین اعتبار این مقیاس، از تحلیل عاملی تاییدی استفاده و شاخص‌های به‌دست آمده ($GFI=0/913$ ، $AGFI=0/791$ ، $CFI=0/047$ ، $RMSEA$) نشان از برازندگی مناسب الگو با داده‌های نمونه دارد.

پرسش‌نامه موفقیت در ورزش: این پرسش‌نامه ۴۰ موردی دارای سه مولفه جهت‌یابی هدف، باور درباره موفقیت، خوشنودی و علاقه‌مندی با نه زیرمولفه است که شامل: ۱- جهت‌یابی تکلیف ۲- جهت‌یابی خود ۳- اجتناب از کار ۴- همکاری ۵- انگیزش/ تلاش ۶- توانایی ۷- اغفال ۸- لذت/ دل‌بستگی ۹- خستگی. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی این پرسش‌نامه دارای روایی سازه شاخص $KMO=0/89$ و با استفاده از آلفای کرونباخ بیان کردند که دارای پایایی درونی $0/77$ بود؛ ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه در پژوهش حاضر برای مولفه‌های جهت‌یابی هدف $0/83$ ، باور درباره موفقیت $0/84$ و خوشنودی و علاقه $0/64$ به‌دست آمد. برای تعیین اعتبار این مقیاس، از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. شاخص‌های به‌دست آمده از روش تحلیل عامل تاییدی شامل $GFI=0/90$ ، $AGFI=0/721$ ، $RMSEA=0/041$ است، بنابراین داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی این پرسش‌نامه برازش مناسبی دارد.

روش اجرا

شیوه اجرای پژوهش به این ترتیب بود که بعد از جلب رضایت مدیران مدارس و هماهنگی با معلمان ورزش، هدف تحقیق برای آن‌ها تبیین شد. بعد از اطلاع از برنامه کلاسی تربیت بدنی، نمونه موردنظر به‌طور تصادفی از

مشاهده کرد که براساس مقادیر تشخیص هم‌خطی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک رابطه خطی وجود دارد. در جدول یک و دو شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه در جوانگیزی و موفقیت در ورزش ارائه شده است.

یافته‌ها

برای تحلیل نتایج ابتدا از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی توزیع نرمال بودن داده‌ها و برابری واریانس‌ها از آزمون لون استفاده شد. همچنین می‌توان

جدول ۱. مقادیر میانگین و انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی متغیرها در جو انگیزی (N=۴۰۸)

متغیرها	M±SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. جو تبحر محور	۱/۸۴۵ ± ۷/۸۷	۱					
۲. پیشرفت معلم تبحر محور	۱/۹۴۱ ± ۷/۴۰	۰/۴۹۳**	۱				
۳. حمایت معلم	۲/۱۰۶ ± ۷/۲۱	۰/۳۸۸**	۰/۴۷۲**	۱			
۴. آدارک انتخاب	۱/۹۶۵ ± ۷/۲۵	۰/۳۶۶**	۰/۳۴۸**	۰/۳۰۸**	۱		
۵. جو عملکرد محور	۲/۰۶۶ ± ۷/۱۱	۰/۳۱۹**	۰/۳۷۳**	۰/۲۵۵**	۰/۳۴۷**	۱	
۶. نگرانی درباره اشتباه	۲/۲۴۹ ± ۶	۰/۰۲۴	۰/۰۵۹	۰/۰۳۹	۰/۱۶۴**	۰/۱۰۹*	۱

*P<0.05, **P<0.01

جدول ۲. میانگین، انحراف استاندارد و ماتریس همبستگی متغیرهای موفقیت در ورزش (N=۴۰۸)

متغیرها	M±SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱. جهت‌یابی تکلیف	۲/۱۱ ± ۷/۴۵	۱								
۲. جهت‌یابی خود	۲/۲۳ ± ۶/۰۴	۰/۲۲۶**	۱							
۳. اجتناب از کار	۲/۲۴ ± ۶/۱۲	۰/۱۷۱**	۰/۴۴۵**	۱						
۴. همکاری	۲/۱۹ ± ۷/۲۷	۰/۳۴۲**	۰/۱۵۹**	۰/۲۲۵**	۱					
۵. انگیزش / تلاش	۱/۹۹ ± ۷/۱۹	۰/۳۲۵**	۰/۱۵۰*	۰/۱۰۳*	۰/۳۵۹**	۱				
۶. توانایی	۲/۱۰ ± ۵/۸۷	۰/۲۳۶**	۰/۴۰۴**	۰/۳۴۷**	۰/۱۳۵**	۰/۲۲۰**	۱			
۷. اغفال / بیرونی	۲/۲۶ ± ۶	۰/۱۷۲**	۰/۴۱۳**	۰/۲۸۶*	۰/۰۸۴	۰/۱۶۱**	۰/۴۵۴**	۱		
۸. لذت / علاقه	۲/۱۸ ± ۷/۹۲	۰/۴۱۲**	۰/۰۴۱	۰/۰۰۹	۰/۳۵۸**	۰/۳۳۳**	۰/۰۸۳	۰/۰۶۲	۱	
۹. بی‌حوصلگی	۲/۱۲ ± ۷/۸۵	۰/۳۸۵**	۰/۱۹۸**	۰/۳۹۵**	۰/۲۵۴**	۰/۰۷۶	۰/۲۳۱**	۰/۴۲۴**	۰/۳۷۲**	۱

*P<0.05, **P<0.01

بارعاملی ۶۲٪ از بیش‌ترین اهمیت برخوردار است. در بعد عملکرد کلاسی گویه شماره ۱۹ با بارعاملی ۶۲٪ از اهمیت زیادی برخوردار است. در بعد نگرانی از اشتباه گویه شماره ۲۱ با بارعاملی ۷۲٪ از اهمیت زیادی برخوردار بوده و نیز در بعد ادراک انتخاب گویه شماره ۲۵ با بارعاملی ۵۴٪ از اهمیت زیادی برخوردار است.

تأثیر جو انگیزی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش ...

در ادامه و در جدول ۳ و ۴ بارهای عاملی پرسشنامه جوانگیزی و موفقیت در ورزش نشان داده شده است. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد در بعد جهت‌یابی تسلط کلاسی گویه شماره چهار با بارعاملی ۷۲٪ از بیش‌ترین اهمیت در این بعد برخوردار است. در بعد ترفیع معلم گویه شماره ۱۰ با بارعاملی ۶۶٪ از بیش‌ترین اهمیت برخوردار است. در بعد حمایت معلم، گویه ۱۳ با

جدول ۳. بارهای عاملی و واریانس مشترک برآورد شده سوالات مقیاس جو انگیزی

جهت‌یابی تسلط کلاسی		ترفیع معلم		حمایت معلم		عملکرد کلاسی		نگرانی از اشتباه		ادراک انتخاب	
گویه	بارعاملی	گویه	بارعاملی	گویه	بارعاملی	گویه	بارعاملی	گویه	بارعاملی	گویه	بارعاملی
۱	۰/۶۹	۷	۰/۶۲	۱۳	۰/۶۲	۱۶	۰/۵۰	۲۰	۰/۵۴	۲۴	۰/۴۲
۲	۰/۶۵	۸	۰/۴۶	۱۴	۰/۴۱	۱۷	۰/۵۶	۲۱	۰/۷۲	۲۵	۰/۵۴
۳	۰/۶۶	۹	۰/۴۴	۱۵	۰/۵۷	۱۸	۰/۵۷	۲۲	۰/۵۷		
۴	۰/۷۲	۱۰	۰/۶۶			۱۹	۰/۶۲	۲۳	۰/۶۲		
۵	۰/۶۳	۱۱	۰/۵۵								
۶	۰/۵۰	۱۲	۰/۵۶								

نقش جنسیت در مولفه جو انگیزی، از آزمون تی مستقل برای بررسی تفاوت گروه دخترها با پسرها در مولفه جوانگیزی استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین جو انگیزی دختران ($7/11 \pm 1/35$) و پسران ($7/15 \pm 1/17$) اختلاف معناداری وجود ندارد: $t(344/89) = 0/294$. هم‌چنین برای بررسی نقش جنسیت در پیشرفت در تربیت بدنی، از آزمون تی مستقل برای بررسی تفاوت بین دخترها و پسرها استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین موفقیت ورزشی دختران ($6/22 \pm 1/7$) و پسران ($6/98 \pm 1/41$)، اختلاف معناداری وجود دارد و میزان پیشرفت در تربیت بدنی در پسران بیش‌تر از دختران است: $t(322/28) = 3/613$.

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد در بعد جهت‌یابی هدف از بین گویه‌های منتخب گویه شماره ۱۲ با بارعاملی ۵۴٪ اهمیت بیش‌تری داشته است. در بعد باور درباره موفقیت گویه شماره ۲۲ با بارعاملی ۵۵٪ از بیش‌ترین اهمیت برخوردار است و در بعد خشنودی و علاقه‌مندی، گویه شماره ۳۶ با بارعاملی ۶۳٪ از بیش‌ترین اهمیت برخوردار است. برای بررسی فرضیه ارتباط بین جهت‌یابی تکلیف و جهت‌یابی خود از ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد که ضریب همبستگی بین مولفه جهت‌یابی تکلیف و جهت‌یابی خود $0/226$ بود که نشان می‌دهد این دو مولفه در سطح $P < 0.01$ به‌صورت معناداری دارای همبستگی مثبت است. برای بررسی

جدول ۴. بارهای عاملی سوالات منتخب مقیاس موفقیت در ورزش

جهت یابی هدف	گویه	۵	۸	۱۲	۱۶	۱۹
بار عاملی	۰/۴۲	۰/۴۸	۰/۵۴	۰/۴۰	۰/۴۹	
باور درباره موفقیت	گویه	۲۲	۲۵	۲۸	۳۰	۳۲
بار عاملی	۰/۵۵	۰/۵۱	۰/۴۵	۰/۴۹	۰/۴۵	
خوشنودی و علاقه مندی	گویه	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
بار عاملی	۰/۶۳	۰/۶۰	۰/۵۸	۰/۵۴	۰/۵۲	

اشتباه ۳٪ و ارتقای معلم ۱/۴٪ از تغییرات موفقیت ورزشی را در دانش‌آموزان پیش‌بینی می‌کنند. این دو متغیر در مجموع ۴/۴٪ از تغییرات موفقیت ورزشی را در دانش‌آموزان تبیین می‌کنند. نتایج تحلیل واریانس بر اساس تغییرات F نشان می‌دهد که نگرانی درباره اشتباه ($P < 0.05$, $F = 9.603$) و ارتقای معلم ($P < 0.05$, $F = 6.837$) اثر معناداری بر موفقیت ورزشی دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، تأثیر جو انگیزی بر پیشرفت دانش‌آموزان در تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه براساس نظریه شناختی اجتماعی بود. نتایج پژوهش نشان داد بین جو کلاس تربیت‌بدنی با موفقیت ورزشی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. به‌طوری‌که با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون ۴/۴ درصد جو کلاس تربیت‌بدنی توسط مولفه‌های نگرانی درباره اشتباه و تشویق معلم قابل پیش‌بینی است. این نتایج نشان داد هرچقدر دانش-

نتایج نشان داد مولفه ارتقای معلم تبخرمحور ($r = 0.135$) و عملکرد کلاسی ($r = 0.119$) با موفقیت ورزشی در سطح $P < 0.01$ و مولفه نگرانی درباره اشتباه در سطح $P < 0.05$ رابطه معناداری دارد. نتایج آزمون همبستگی پیرسون میان معنادار بودن جو انگیزی کلاس و میزان پیشرفت ورزشی ۱۷۴/۰ بود. مقدار عدد معناداری ($P < 0.003$) مشاهده شده کوچکتر از ۰/۰۵ بوده که از سطح معناداری استاندارد کمتر است. لذا میان این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد ارتباط معناداری وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی، جهت تغییرات این دو متغیر باهم، هم‌جهت است، یعنی افزایش میزان جو انگیزی کلاس منجر به افزایش میزان پیشرفت در تربیت بدنی در بین دانش‌آموزان می‌شود. برای پاسخ به این سوال که سهم هر یک از مولفه‌های جو انگیزی در پیش‌بینی میزان موفقیت به چه مقدار است، از روش رگرسیون گام به گام استفاده شد. با توجه به نتایج تحلیل نگرانی درباره دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، دوره ۱۶، شماره ۲

بر مقایسه و رقابت اجتماعی و هنجاری با پاسخ‌های عاطفی منفی در تربیت‌بدنی همراه است. با توجه به نقش جنسیت در میزان موفقیت در ورزش و اختلاف معنی‌داری که بین دختران و پسران در باور به موفقیت در ورزش وجود دارد احتمال عدم شرکت در ورزش در دختران بیش‌تر است که این نتیجه با پژوهش فاکس و همکاران (۱۲) هم راستاست. جو انگیزشی تبحر محور متغیر انگیزشی مهمی در ورزش کودکان محسوب می‌شود که با نتایج پژوهش وانگ و همکاران (۲۸)، احمدی و همکاران (۲۴) و متقیان و همکاران (۱۵) هم‌راستاست. در تبیین این نتایج می‌توان به ارتباط مثبت جوانگیزشی تکلیف‌محور (تاکید بر تلاش، پیشرفت خودارجایی، کمک به دیگران برای یادگیری از طریق همکاری و باور بر اینکه مشارکت هر یک از افراد اهمیت دارد) و موفقیت در ورزش اشاره کرد. با توجه به تاثیر جو تبحر محور از طریق سه نیاز پایه‌ای، می‌توان چنین استنباط کرد که در ورزش کودکان، افراد با ادراک از جو تبحر محور، از طریق احساس رفاقت و صمیمیت با افراد مهم دیگر، احساس شایستگی و توانایی آن‌ها در ورزش و همچنین خود پیروی در تمرینات، از فعالیت ورزشی لذت می‌برند و دلایل درونی برای شرکت در آن ورزش اتخاذ می‌کنند (۲۴). نظریه هدف موفقیت ارتباط ویژه‌ای را بین جهت‌گیری هدف و ادراک فرد از شایستگی را پیش‌بینی می‌کند. در حوزه تربیت‌بدنی، ارتباط بین زمینه اجتماعی، جهت‌گیری هدف و انگیزش درونی همواره نشان داده شده است. به‌طور ویژه، پژوهش‌ها نشان می‌دهند که معلم یکی از عامل‌های بااهمیت در دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، دوره ۱۶، شماره ۲

آموز نسبت به شکست و تشویق معلم آگاهی داشته باشد میزان موفقیت او در ورزش بیش‌تر می‌شود که با نتایج پژوهش هالواری و همکاران (۳۹) جاکولا و همکاران (۲۱) هم‌سو بود.

این مطالعه بر اساس نظریه دیدگاه‌های هدف انجام شد (۲۳). بر اساس این رویکرد، دو هدف در زمینه‌های پیشرفت مانند تربیت‌بدنی غالب است. هنگامی که هدف تکلیف برجسته باشد، کودکان سعی می‌کنند شایستگی خود را بهبود بخشند، هنگامی که مهارت‌های جدید را توسعه می‌دهند احساس رضایت می‌کنند، برای تلاش ارزش بیش‌تری قائل بوده و اشتباهات را بخشی از فرآیند یادگیری می‌دانند. هدف خود حاکمی از نگرانی عمده با موضوع توانایی هنجاری است. آن‌ها سعی می‌کنند بهتر از دیگران عمل کنند یا عملکرد هنجاری بالایی از خود نشان دهند یا با تلاش اندک ادعای موفقیت کنند. زمانی که توانمند به‌نظر می‌رسند احساس رضایت می‌کنند و زمانی که نتوانند توانایی بالایی از خود نشان دهند، احساسات منفی را تجربه می‌کنند. این یافته‌ها با مطالعات قبلی انجام شده در زمینه تربیت‌بدنی مطابقت دارد و نشان می‌دهد که جو کلاس با تاکید بر توسعه و بهبود شخصی، تلاش و یادگیری به‌جای مقایسه اجتماعی و هنجاری برای تجربه‌های مثبت دانش‌آموزان در تربیت‌بدنی بسیار مهم است (۲۱، ۲۲).

نتایج این مطالعه همچنین ارتباط مستقیم مثبت بین جو انگیزشی خود درگیر و اضطراب را نشان داد. این یافته مطابق با مطالعات قبلی است و نشان می‌دهد که تاکید

تأثیر جو انگیزی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش ...

تأثیرگذاری بر ادراک شایستگی دانش‌آموزان و انگیزش درونی آن‌هاست (۱۲،۲۵)، در توافق با نظریه هدف و پژوهش‌های قبلی، ما فرض می‌کنیم که جو جهت‌دهی شده به سمت تسلط از جهت‌یابی تکلیف حمایت خواهد کرد و انگیزش درونی، خشنودی در کلاس تربیت‌بدنی و قصد ورزش کردن را افزایش خواهد داد. برخلاف، جو جهت‌دهی شده به سمت رقابت از خود محوری طرفداری کرده و انگیزش درونی، خشنودی با کلاس تربیت‌بدنی و قصد انجام فعالیت بدنی یا ورزش را کاهش خواهد داد.

جو انگیزی ایجاد شده توسط مربی یک سازه هدف موقعیتی است که در آن موفقیت و شکست در محیط اجتماعی مورد قضاوت قرار می‌گیرد (۷) و می‌توان آن را در قالب مجموعه‌ای از علایم محیطی ضمنی و آشکار که مبین موفقیت و ناکامی است، تعریف کرد (۲۴). از دیدگاه نظریه هدف پیشرفت جو انگیزش دارای دو حیطه اصلی است: جو تکلیف-محور یا تب‌محور که در آن اصل بر تلاش، پیشرفت فردی و یادگیری از طریق همکاری است و اهداف شخصی خودشان را تعیین می‌کنند (۷). جو خود-محور یا عملکردمحور که مبتنی بر مقایسه اجتماعی و رقابت با سایر اعضای گروه، تنبیه به خاطر اشتباه، توجه ترجیحی به دانش‌آموزان برتر تاکید دارد این عامل منجر به افزایش انگیزه بیرونی و اضطراب، همچنین کاهش علاقه می‌شود (۷،۲۶). با توجه به تئوری هدف پیشرفت (AGT)، جوی که بر تکلیف تأکید دارد، همبستگی مثبتی با تمرکز بر تکلیف و لذت نشان داد. برعکس، جو مبتنی بر خود، ارتباط مثبتی با اهداف خود محور و اضطراب دارد، در حالی که

۲۲۱

ارتباط منفی با لذت را نشان داد (۲۲). این یافته‌ها با مطالعات قبلی انجام شده در زمینه PE مطابقت دارد و نشان می‌دهد که جو کلاس با تأکید بر رشد و بهبود شخصی، تلاش و یادگیری به جای مقایسه اجتماعی و هنجاری برای تجربیات مثبت دانش‌آموزان در تربیت بدنی بسیار مهم است (۱۲،۲۷،۲۸). علاوه بر این، مهم است که اذعان کنیم که ارتباطات مشابهی در گروه‌های دارای شایستگی بالا و پایین مشاهده شده است. نتایج این مطالعه همچنین ارتباط مستقیم مثبت بین جو انگیزی و اضطراب را نشان داد (۲۲).

در واقع معلم با ایجاد یک جو تکلیف‌محور به‌عنوان فضایی که دانش‌آموزان را بدون اجبار و محدودیت به یادگیری مهارت‌های جدید تشویق کند (۲۹)، موجب ایجاد سطوح بالاتر و درونی‌تر پیوستار انگیزش (انگیزه درونی و تنظیم شناسایی‌شده) در دانش‌آموزان می‌شود و در مقابل جو خودمحور با تأکید بر پیروزی‌ها و شکست‌ها (۳۰)، موجب ایجاد سطوح پایین‌تر و بیرونی‌تر پیوستار انگیزش (تنظیم درون‌فکنی‌شده و انگیزه بیرونی) که مبتنی بر پاداش‌ها و تنبیه‌های درونی و بیرونی هستند، می‌شود (۳۱). جو تکلیف‌محور ایجاد شده است تا راهکارهای آموزشی معلم رشد جهت‌یابی تکلیف دانش‌آموز را حمایت کند. مطالعات براساس مداخله و همبستگی در تربیت بدنی آشکار کرده است که جو تکلیف محور به‌طور مثبتی با جهت‌یابی تکلیف (۳۲،۳۳)، انگیزش درونی (۳۴) و فعالیت بدنی (۳۵) مشارکت می‌کند. جو انگیزش خودمحور با جهت‌یابی خود (۳۳) و کاهش انگیزش درونی (۳) همراه است. در مطالعات

شرایط و عوامل اجتماعی مختلف توسعه می‌دهند. به‌طور خاص، جهت‌گیری تکلیف با این دیدگاه همراه است که موفقیت در مدرسه از سخت‌کوشی، مشارکت و همکاری با همکلاسی‌های خود و تلاش برای درک مطالب کلاس به‌جای حفظ کردن نشات می‌گیرد. در مقابل، دانش‌آموزانی که به‌شدت خودمحمور هستند، بیش‌تر بر این باورند که موفقیت تحصیلی نتیجه گذراندن توانایی‌های برتر و تلاش برای عملکرد بهتر از همکلاسی‌های خود است.

اهمیت ایجاد جو تسلط در کلاس تربیت‌بدنی به‌دلیل تاثیر زیاد آن بر تغییرات هدف تبحر دانش‌آموزان مثبت است که به‌شدت بر باورهای موفقیت در ورزش تاثیر دارد (۳۹). در مقابل، نتایج نشان می‌دهد که بر جو عملکردی که با عبارات هیجانی منفی پس از شکست دانش‌آموزان مشخص می‌شود، تاکید نشود. این بدین دلیل است که یک لحن عاطفی منفی به‌شدت با تغییرات دانش‌آموزان در اهداف اجتناب از عملکرد مرتبط است، که در باور به موفقیت در آینده تاثیر منفی می‌گذارد. از آنجایی‌که این یک مطالعه میدانی است، توجه به این نکته نیز مهم است که این نتایج از اهمیت عملی زیادی برخوردار هستند، زیرا روشن می‌سازند که استفاده معلمان از رویکردهای مختلف جو تسلط بر تربیت‌بدنی می‌تواند تغییرات اساسی در فرآیندهای انگیزشی و رفتار تربیت‌بدنی و موفقیت آنها در ورزش ایجاد کند.

بنابراین با توجه به نتایج به‌دست آمده از این پژوهش می‌توان گفت که جو ایجاد شده در کلاس‌های تربیت‌بدنی در صورتی‌که تکلیف‌محور باشد می‌تواند

دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، دوره ۱۶، شماره ۲

قبلی، مشخص شد که دانش‌آموزانی که اهداف تبحر‌محور را در تربیت‌بدنی دنبال می‌کردند، برای تلاش‌های خود ارزش زیادی قائل بودند، احساس لذت بیشتری را تجربه کردند (۳۶)، عزت‌نفس بالاتری داشتند، تمایل بیشتری به کمک گرفتن داشتند، و از استراتژی‌های خودناتوان‌سازی کمتری استفاده می‌کردند (۳۷).

با توجه به اطلاعات ذکر شده و با در نظر گرفتن این که درک دانش‌آموزان از محیط انگیزشی عملکردمحور با شایستگی درک شده و پیگیری اهداف تبحر آنها رابطه معکوس دارد، معرفی چنین جوی در تربیت‌بدنی تردیدهایی را ایجاد می‌کند و ممکن است اثرات نامطلوبی بر فعالیت‌بدنی اوقات فراغت داشته باشد. از سوی دیگر، وقتی دانش‌آموزان محیطی متمرکز بر تبحر را درک می‌کنند، به‌طور مثبتی با این دو جنبه مرتبط است. این نشان می‌دهد که ارتقای جو انگیزشی تبحر می‌تواند ادراک شایستگی دانش‌آموزان را افزایش دهد مفید باشد نتایج بررسی ادبیات اخیر این دیدگاه را تایید می‌کند (۳۸). لذا جو انگیزشی تسلط با الگوهای انگیزشی تطبیقی بیش‌تر مرتبط است، در حالی‌که جو عملکرد با پاسخ‌های انگیزشی کمتر انطباقی یا ناسازگارانه مرتبط است. دو دیدگاه‌های هدف مانند تکلیف (خود مرجعی) و خود (دیگرمرجع)، و برای برتر بودن در کارایی زمینه‌ها ملاحظه شده است. این‌ها دیدگاه‌های شناختی-اجتماعی هستند، زیرا بررسی می‌کنند که چگونه افراد به‌طور شناختی پردازش می‌کنند و دیدگاه‌های خود را در مورد موفقیت تحت

بی‌نوشت‌ها

1. Ego
2. Task Orientation
3. Ego Orientation
4. Mastery Involvement
5. Mourica et al.
6. Physical Education Class Climate Scale (PECCS)
7. Class Mastery Orientation
8. Teacher's Promotion Of Mastery Orientation
9. Teacher Support
10. Class Performance Orientation
11. Worries About Mistakes
12. Perception Of Choice
13. Mastery
14. Performance
15. Kolmogorov-Smirnov Test
16. Situational Goal Structure
17. Self-Referenced
18. Other-Reference

References

1. O'Sullivan, M., Possibilities and pitfalls of a public health agenda for physical education. 2004.
2. González-Valero G, Ubago-Jiménez JL, Ramírez-Granizo IA, Puertas-Molero P. Association between motivational climate, adherence to mediterranean diet, and levels of physical activity in physical education students. Behavioral sciences, 2019. 9(4): 37. <https://doi.org/10.3390/bs9040037>
3. Chatzisarantis NL, Hagger M, Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport. Human Kinetics. 2007. <http://dx.doi.org/10.5040/9781718206632.0008>
4. Morales-Sánchez V, Caballero-Cerbán M, Postigo-Martín C, Morillo-Baro JP, Hernández-Mendo A, Reigal RE. Perceived Motivational Climate Determines Self-

تأثیر جو انگیزی بر پیشرفت دانش‌آموزان در ورزش...،

منجر به ایجاد سطوح بالای انگیزش در دانش‌آموزان شده و به پیشرفت در ورزش منتهی شود، همچنین بی‌انگیزگی نسبت به کلاس تربیت‌بدنی را کاهش دهد. در واقع ایجاد فضای تبحر‌محور توسط معلم باعث به‌وجود آمدن انگیزش درونی به‌معنی علاقه‌ی درونی برای انجام تمرین‌ها و درک ارزش فعالیت‌بدنی و در نتیجه مشارکت مشتاقانه و بیش‌تر دانش‌آموزان در طول کلاس‌های تربیت‌بدنی خواهد شد.

تشکر و قدردانی

از مدیریت مدارس، معلمان تربیت‌بدنی و همچنین دانش‌آموزانی که در پژوهش حاضر شرکت داشتند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

- Confidence and Precompetitive Anxiety in Young Soccer Players: Analysis by Gender. Sustainability. 2022; 14(23):15673. <https://doi.org/10.3390/su142315673>
5. Chu TL, Zhang T. Motivational processes in Sport Education programs among high school students: A systematic review. European Physical Education Review, 2018. 24(3): 372-394. <https://doi.org/10.1177/1356336X17751231>
6. Duda JL, Chi L, Newton ML, Walling MD. et al., Task and ego orientation and intrinsic motivation in sport. International journal of sport psychology, 1995.
7. Ames C, Achievement goals, motivational climate, and motivational processes. 1995.
8. Escarti A, Gutiérrez M. Influence of the motivational climate in physical education on the intention to practice physical activity or

- sport. *European Journal of Sport Science*, 2001. 1(4): 1-12.
<https://doi.org/10.1080/17461390100071406>
9. Soini M, Liukkonen J, Watt A, Yli-Piipari S, Jaakkola T. Factorial validity and internal consistency of the motivational climate in physical education scale. *Journal of sports science & medicine*, 2014. 13(1): 137.
 10. Gomez-Lopez M, Merino-Barrero JA, Manzano-Sánchez D, Valero-Valenzuela A. A cluster analysis of high-performance handball players' perceived motivational climate: Implications on motivation, implicit beliefs of ability and intention to be physically active. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 2019. 14(4): 541-551.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/1747954119861855>
 11. Ntoumanis N, Biddle SJ, A review of motivational climate in physical activity. *Journal of sports sciences*, 1999. 17(8): 643-665.
<https://doi.org/10.1080/026404199365678>
 12. Weeldenburg G, Borghouts LB, Slingerland M, Vos S. Similar but different: Profiling secondary school students based on their perceived motivational climate and psychological need-based experiences in physical education. *PLoS One*, 2020. 15(2): e0228859.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0228859>
 13. Duda JL, Fox KR, Biddle SJ, Armstrong N. Children's achievement goals and beliefs about success in sport. *British journal of Educational Psychology*, 1992. 62(3): 313-323.
<https://doi.org/10.1111/j.2044-8279.1992.tb01025.x>
 14. Papaioannou A. Motivation and goal perspectives in physical activity for children. *European perspectives on exercise and sport psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics, 1995: 245-69.
 15. Motaghian M, Sharifi H, Mirhashemi M. Explaining the Academic Motivation in the Students Based on Perceived Motivational Orientation of Parents and Teachers by Mediation of Basic Psychological Needs (Presentation a Casual Model). *Educational Psychology*, 2018. 47: 141-162. In Persian
 16. Ada En, Çetinkalp ZK, Altıparmak ME; Aşçı FH. Flow Experiences in Physical Education Classes: The Role of Perceived Motivational Climate and Situational Motivation. *Asian Journal of Education and Training*, 2018. 4(2): 114-120.
<https://doi.org/10.20448/journal.522.2018.42.114.120>
 17. Baños R, Ortiz-Camacho M, Baena-Extremera A, Tristán-Rodríguez JL. Satisfaction, motivation and academic performance in high school and baccalaureate students: background, design, methodology and analysis proposal for a research work. *Spiral: Cuadernos Del Profesorado*, 2017. 10(20): 50-40.
<https://doi.org/10.25115/ecp.v10i20.1011>
 18. Cece V, Lienhart N, Nicaise V, Guillet-Descas E, Martinet G. Longitudinal sport motivation among young athletes in intensive training settings: The role of basic psychological needs satisfaction and thwarting in the profiles of motivation. *Journal of sport and exercise psychology*, 2018. 40(4): 186-195.
<https://doi.org/10.1123/jsep.2017-0195>
 19. Anosheh M, Abbaszadeh A, Ehsani M. Adolescent girls and their parents' perception of exercise habit barriers. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 2020. 1(2): 148-157. In Persian
 20. Biddle S, Cury F, Goudas M, Sarrazin P, Famose JP, Durand M. Development of scales to measure perceived physical education class climate: a cross-national project. *british Journal of educational psychology*, 1995. 65(3): 341-358.
<https://doi.org/10.1111/j.2044-8279.1995.tb01154.x>
 21. Jaakkola T, Yli-Piipari S, Barkoukis V, Liukkonen J. Relationships among perceived motivational climate, motivational regulations, enjoyment, and PA participation among Finnish physical education students.

- International Journal of Sport and Exercise Psychology, 2015. 15(3): 273-290. <https://doi.org/10.1080/1612197x.2015.1100209>
22. Jaakkola T, et al. Enjoyment and anxiety in Finnish physical education: achievement goals and self-determination perspectives. *Journal of Physical Education and Sport*, 2019. 19(3).
 23. Papaioannou A, Kouli O. The effect of task structure, perceived motivational climate and goal orientations on students' task involvement and anxiety. *Journal of Applied Sport Psychology*, 1999. 11(1): 51-71. <https://doi.org/10.1080/10413209908402950>
 24. Ahmadi M, Namazizadeh M, Mokhtari P. Perceived Motivational Climate, Psychological Needs Satisfaction and Self-Determined Motivation in Youth Male Athletes. *Research in Sport Management & Motor Behavior*, 2012. 2(3): 125-139. In Persian
 25. Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 2000. 55(1): 68. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.55.1.68>
 26. Duda J, Whitehead J. Measurement of goal perspectives in the physical domain. *Advances in sport and exercise psychology measurement*, 1998: 21-48.
 27. Jaakkola T, et al. Students' perceptions of motivational climate and enjoyment in Finnish physical education: A latent profile analysis. *Journal of sports science & medicine*, 2015. 14(3): p. 477.
 28. Wang JC, Liu WC, Chatzisarantis NL, Lim CB. Influence of perceived motivational climate on achievement goals in physical education: A structural equation mixture modeling analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 2010. 32(3): 324-338. <https://doi.org/10.1123/jsep.32.3.324>
 29. Abdoli B, Farsi A, Norouzi E. The Relationship Between Perceived Motivational Climate and Slef – Determination of Judokas in Iranian Pro League. *Journal of Sports and*
 - Motor Development and Learning, 2015; 7(3): 295-310. In Persian <https://doi.org/10.22059/jmlm.2015.55914>
 30. Yli-Piipari S, et al. Predictive role of physical education motivation: the developmental trajectories of physical activity during grades 7–9. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 2012. 83(4): 560-569. <https://doi.org/10.1080/02701367.2012.10599253>
 31. Fathirezaie Z, Khodadade E, Zamani Sani H. The relationship between Ego and task perceived motivational climate in physical education classes with different types of motivation among female adolescent students: an approach to Self-determination theory and Achievement goal theory. *Sport Psychology Studies*, 2022. 11(40): 27-44. In Persian <https://doi.org/10.22089/spsyj.2020.9109.1986>
 32. Moreno-Murcia JA, Sicilia A, Cervelló E, Huéscar E, Dumitru DC. The relationship between goal orientations, motivational climate and selfreported discipline in physical education. *Journal of Sports Science & Medicine*, 2011. 10(1): p. 119.
 33. Bakirtzoglou P, Ioannou P, Goal orientations, motivational climate and dispositional flow in Greek secondary education students participating in physical education lesson: differences based on gender. *Facta Universitatis: Series Physical Education and Sport*, 2011. 9(3): 295-306. <https://doi.org/10.5550/sgia.110702.en.103b>
 34. Spittle M, Byrne K, The influence of sport education on student motivation in physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2009. 14(3): 253-266. <https://doi.org/10.1080/17408980801995239>
 35. Christodoulidis T, Papaioannou A, Digelidis N. Motivational climate and attitudes towards exercise in Greek senior high school: A year-long intervention. *European Journal of Sport Science*, 2001. 1(4): p. 1-12. <https://doi.org/10.1080/17461390100071405>
 36. Girard S, St-Amand J, Chouinard R. Motivational climate in physical education,

- achievement motivation, and physical activity: A latent interaction model. *Journal of Teaching in Physical Education*, 2019. 38(4): 305-315. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0163>
37. Papaioannou A, Zourbanos N, Krommidas Ch, Ampatzoglou G. The place of achievement goals in the social context of sport: A comparison of Nicholls' and Elliot's models. 2012. <https://doi.org/10.5040/9781492595182.ch-002>
38. Harwood CG, Keegan R, Smith MJ, Raine AS. A systematic review of the intrapersonal correlates of motivational climate perceptions in sport and physical activity. *Psychology of Sport and Exercise*, 2015. 18: 9-25. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.11.005>
39. Halvari H, Skjesol K, Bagøien TE. Motivational climates, achievement goals, and physical education outcomes: A longitudinal test of achievement goal theory. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 2011. 55(1): 79-104. <https://doi.org/10.1080/00313831.2011.539855>